

فرصت‌های آموزش حرفه‌ای

در دوران همه‌گیری کرونا

وحید پورمشرقی

استمرار در تحولات استاندارد‌های حسابداری و حسابرسی و به موازات آن تدوین و تغییر مستمر قوانین و مقررات مالی که در جهت پاسخ به نیازهای مشترک و به هنگام اطلاعاتی اشخاص و گروه‌های مختلف صورت می‌پذیرد، مطالعه و آموزش مستمر حسابداران و حسابرسان را ضروری ساخته است. در عین حال ساعات کار نسبتاً طولانی و خستگی ناشی از آن و نیز تبعات زندگی اجتماعی امروزی، مطالعه مطالب روز حرفه را برای شاغلین در حرفه دشوار نموده است. اخیراً تعطیلی موقت و غیر قابل پیش بینی مشاغل و کسب‌وکارها در دوران مواجهه با بیماری کووید ۱۹ موجب نگرانی و بلا تکلیفی در ارایه‌ی خدمات حرفه‌ای توسط شاغلین مزبور گردید، لیکن همین امر منجر به عدم حضور مستمر حسابداران و حسابرسان در محل کار شده و شرایط ویژه‌ای را از جنبه‌ی «زمان» و «مکان» مطالعه و آموزش پدید آورد. از حیث «زمانی»، شرایط مزبور وضعیتی ایده‌آل و فرصتی مناسب

را برای شاغلین حرفه بوجود آورد تا بتوانند ضمن ارتقای دانش و معلومات مورد نیاز خود، از رهنمودهای مراجع معتبر حرفه‌ای داخلی و خارجی بهره‌مند شوند و مهارت لازم را به منظور اتخاذ تدابیر صحیح و عملکرد مطلوب کسب نمایند.

لذا اقتضا می‌نمود تا همه‌ی مراجع حرفه‌ای کشور مشتمل بر جامعه‌ی حسابداران رسمی، سازمان حسابرسی، انجمن‌های حسابداری ایران، حسابداران خبره، حسابرسی، حسابرسان داخلی و مدیران مالی حرفه‌ای ایران، همگام با مراجع خارجی و بین‌المللی حرفه‌ای، این فرصت را غنیمت شمرده و از طریق تدوین و ترجمه مطالب روز و مرتبط، آمادگی و توان لازم را برای آموزش هدفمند و مؤثر اعضای خود و سایر ذینفعان داشته باشند.

بی تردید دستیابی به این مهم و استفاده‌ی کامل از این زمان، مستلزم برخورداری مراجع مزبور از مدیریت مطلوب، برنامه‌ریزی مناسب و وجود افرادی با تخصص و اشتیاق کافی برای آموزش است. علاوه بر آن، اثربخشی آموزشی را هنگامی می‌توان انتظار

داشت که متناسب با موقعیت‌های موجود و برای گروهی مشخص و با اهداف معین و مرتبط ارایه شود.

از حیث «مکان» نیز محدودیت‌های برگزاری جلسات و همایش‌های آموزشی موجب گردید تا بیش از پیش، اهمیت آموزش از راه دور و مخصوصاً آموزش‌های مجازی هویدا گردد.

بنابراین فراغت زمانی و مرتفع شدن محدودیت‌های مکانی، فرصتی مناسب را پیش روی مراجع حرفه‌ای کشور قرار داد تا از طریق آموزش و ارایه‌ی راهکارهای به موقع، موجب آگاهی و درک صحیح ذینفعان، در مواجهه با شرایط ناشی از کرونا شوند.

از آن‌جا که آموزش و ارتقای مهارت حسابداران و حسابرسان به عنوان تنها وجه اشتراک هر ۷ نهاد حرفه‌ای کشور است، بنابراین با بررسی اقدامات آموزشی اخیر هر یک از نهادهای مزبور می‌توان عملکرد آن‌ها را از لحاظ آموزشی مقایسه نمود.

البته تفاوت اساسی سازمان حسابرسی با سایر مراجع حرفه‌ای دیگر در این است که مالکیت آن متعلق به بخش دولتی بوده و طبق اساسنامه به عنوان تنها مرجع تخصصی و رسمی تدوین اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی در سطح کشور تعیین شده است. ضمن آن‌که تاسیس هر دو نهاد سازمان حسابرسی و جامعه حسابداران رسمی، به موجب قانون مصوب مجلس صورت گرفته و مطابق آن، موضوع فعالیت اصلی آن‌ها شامل هر دو مقوله‌ی عملیات حسابرسی و بازرسی قانونی و همچنین آموزش و ایجاد مهارت جهت افزایش مستمر سطح دانش تخصصی حسابداری و حسابرسی می‌باشد.

از طرفی، پنج نهاد دیگر شامل انجمن‌های حسابداران خبره، حسابداری، حسابرسی، حسابرسان داخلی و مدیران مالی حرفه‌ای ایران، به صورت خودجوش و به عنوان یک نهاد صنفی تشکیل شده

که موضوع فعالیت اصلی آن‌ها طبق اساسنامه، در جهت بالابردن معلومات، فراهم نمودن بستر آموزشی لازم جهت ارتقای دانش تخصصی و حرفه‌ای اعضا، برگزاری دوره‌های آموزشی و ارایه خدمات آموزشی تعیین شده است.

شده‌اند، فقط یک نهاد یعنی انجمن حسابداران خبره در زمینه‌ی موضوع اصلی فعالیت خود قدم برداشته و ۴۰٪ دیگر نتوانسته‌اند هیچ اقدام مؤثر دیگری در زمینه‌های تعیین شده انجام دهند. به‌طوری‌که سهم مرکز آموزشی حسابداران خبره (پکت) از کل اقدامات آموزشی در کشور قریب به ۲۸ درصد بوده و پنج نهاد دیگر بخش خصوصی مشتمل بر انجمن‌های حسابداران خبره، حسابداری، حسابرسی، حسابرسان داخلی و مدیران مالی حرفه‌ای ایران، از کوچک‌ترین اقدام در این زمینه عاجز بوده‌اند. سازمان حسابرسی نیز صرفاً به انتشار ۱۹ مورد اخبار مرتبط با شرایط ناشی از کرونا اکتفا نموده که کمتر از ۸ درصد مجموع اقدامات آموزشی در دوره‌ی مورد بررسی را تشکیل می‌دهد. (لازم به ذکر است از آمار کلاس‌های برگزار شده برای پرسنل سازمان حسابرسی اطلاعاتی در دست نیست ولیکن کلاس‌های آموزشی عمومی برای حسابرسان و حسابداران نیز برگزار نگردیده و اطلاعیه نشده است).

در همین ۲ ماهه‌ی مورد نظر، بیش از ۶۳ درصد اقدامات آموزشی و اطلاع‌رسانی‌های حرفه‌ای (به‌صورت مجازی) توسط مرکز آموزش جامعه‌ی حسابداران رسمی صورت گرفته است. ضمن آن‌که به دلیل امکان

مقایسه‌پذیری اطلاعات، بخش قابل توجهی از فعالیت‌های آموزشی جامعه‌ی حسابداران رسمی از جمله اخبار منتشر شده توسط صفحات مجازی مجله حسابدار رسمی و همچنین آگاهی بخشی و اطلاع‌رسانی‌های علمی و حرفه‌ای اعضای شورای عالی جامعه‌ی حسابداران رسمی، در محاسبه‌ی آمار و اطلاعات فوق لحاظ نگردیده است. همچنین به لحاظ رعایت اختصار، از پرداختن به سایر شاخص‌های آموزش حرفه‌ای صرف نظر شده است.

این اقدامات نه تنها سبب نقش آفرینی مؤثر جامعه حسابداران رسمی در امر آموزش حرفه‌ای شده، بلکه موجب آشنایی و پیوند بیش‌تر حسابداران و دانشجویان حسابداری و سایر گروه‌های مرتبط نسبت به جایگاه و کارکرد حرفه‌ای خود شده است.

اگر چه همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ موجب التهاباتی در محیط کسب‌وکارها گردید، لیکن اثرات مطلوبی را در خصوص نحوه و کیفیت آموزش حرفه‌ای حسابداری و حسابرسی بوجود آورد و بیش از پیش این واقعیت را آشکار ساخت که بهره‌گیری از افراد متخصص در انجام امور و حمایت لازم توسط اعضا موجب شکوفایی و ارتقای دانش و مهارت ذی‌نفعان حرفه‌ای خواهد شد. ■